

МИНИСТАРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И НАУКУ

БИРО ЗА РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА

Наставни програм

ЛИКОВНО ОБРАЗОВАЊЕ

за II разред

Скопље, 2021. година

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ

Наставни предмет	<i>Ликовно образовање</i>
Врста/категорија наставног предмета	Обавезни
Разред	II (други)
Теме/области наставног програма	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Цртање</i> • <i>Сликање</i> • <i>Пластично обликовање и грађење</i> • <i>Штампање и дизајн</i>
Број часова	1 час недељно /36 часа годишње
Опрема и средства	<ul style="list-style-type: none"> • Аудиовизуелна средства: Телевизор, ДВД уређај, ЛЦД пројектор, касетофон, дигитални фотоапарат, дигитална камера, компјутер, паметна табла (смарт табла), таблет за цртање, штампачи или други дигитални уређаји. • Интернет, образовни софтвери. • Средства и материјали за цртање (хартија, хартија у боји, оловка, дрвене бојице, масне бојице, креде, фломастери, природни и вештачки материјали, штафелаји...). • Нагледна средства (цртежи, слике, фотографије, израде, часописи, плакате, постери, апликације, илустрације, проспекти, музеји, ликовне изложбе и др.). • Средства и материјали за сликање (водене бојице, бл ок, четке, хамер-папир, темперне бојице, пастел, палета, папир у боји, природни и вештачки материјали). • Средства и материјали за пластично обликовање и грађење (пластелин, брашно, тесто, глина, песак, снег, стиропор, пластика и др.). • Средства и материјали за штампање (печат, шаблони и материјали за израду шаблона, картон, еколошке боје, плодови, картон-штампа, шаблон, природни и вештачки материјали и др.). • Средства и материјали за дизајн (фотографија, украс, накит, чаршав, салвете, тапете, илустрације, маказе, лепак итд. • Стваралачки неликовни материјали (чешаљ, четке за зубе, шминке, лак за нокте,

	свећа, сапун, кишобран, шешир, камен, газа, ЦД, соковник, поврће и воће, текстил, чаше, тањира итд.).
Норматив наставног кадра	Васпитнообразовни рад у другом разреду може да изводи лице које је завршило: <ul style="list-style-type: none"> • професор разредне наставе, VII/1 или VI/1(према МРК) и 240 ЕКТС; • дипломирани педагог, VII/1 или VI/1(према МРК) и 240 ЕКТС..

ПОВЕЗАНОСТ СА НАЦИОНАЛНИМ СТАНДАРДИМА

Резултати учења наведени у наставном програму воде ка стицању следећих компетенција обухваћених облашћу **Уметничко изражавање и култура** Националних стандарда:

<i>Ученик/ученица зна и/или уме:</i>	
VIII-A.1	да манифестује познавање различитих облика уметничког изражавања из свих области културе (књижевност, музике, визуелне уметности, изведбене уметности, декоративне уметности, архитектуре, дизајна);
VIII-A.2	да идентификује различите манифестације популарне културе и њихов утицај на развој естетских вредности;
VIII-A.3	да изражава сопствене идеје, искуства и емоције, користећи уметничке или друге облике креативног изражавања (индивидуални или колективни);
VIII-A.5	да манифестује познавање сопствене културе и разних начина њеног изражавања преко литературе и визуелних уметности, музике и плесова, грађевина и других културних производа.
VIII-A.6	да идентификује разлике и сличности између властите културе и других култура у свом ужем и ширем окружењу и да анализира њихову повезаност и међузависност.
<i>Ученикот/ученицката прифаќа дека:</i>	
VIII-B.2	критички однос према различитим уметничким делима важан је за развој индивидуалних и друштвених естетских вредности.
VIII-B.3	Поштовање и промовисање властите културе придонеси јачању културног идентитета и дигнитета;
VIII-B.6	Поштовање и промовисање других култура придонеси за обезбеђивање поштовања властите културе од стране других.

Наставни програм укључује и релевантне компетенције из следећих области Националних стандарда:

Дигитални писменост, Лични и социјални развој, Друштво и демократска култура и Техника, технологија и предузетништво.

<i>Ученик/ученица зна и уме:</i>	
IV-A.2	да процени када и на који начин је за решавање неког задатка/проблема потребно и ефективно коришћење ИКТ;
IV-A.5	да одреди какве информације су му/јој потребне, да нађе, изабере и преузме дигиталне податке, информације и садржаје;

V-A.1	да разликује здрав о ризичног начина живота када су у питању све сфере живота (укључујући навике у исхрани, спортске и рекреативне активности);
V-A.2	да изабере и практикује активности које обезбеђују развој и побољшање властитог менталног и физичког здравља;
V-A.4	да прави процене сопствених способности и постигнућа (укључујући јаке и слабе стране) и на основу тога да одређује приоритете који ће му/јој омогућити развој и напредовање;
V-A.5	да препозна емоције код себе и других;
V-A.6	да постави циљеве учења и личног развоја и да ради на превазилажењу изазова који се јављају на путу ка њиховом остваривању;
V-A.7	да користи сопствена искуства како би олакшао учење и како би прилагодио сопствено понашање у будућности;
V-A.13	да комуницира са другима;
V-A.14	да слуша активно и да реагује одговарајуће, показујући емпатију и разумевање за друге и да изражава сопствене бриге и потребе на конструктиван начин;
V-A.15	да сарађује са другима у остваривању заједничких циљева, делећи сопствена гледишта и потребе са другима и имајући у виду гледишта и потребе других;
V-A.17	да тражи повратну информацију и подршку за себе, али и да даје конструктивне повратне информације и подршку у корист других;
V-A.19	да даје предлоге, да разгледа различите могућности и да предвиђа последице са циљем да изводи закључке и да доноси рационалне одлуке;
VI-A.5	да разуме разлике између људи по било којој основи (полна и етничка припадност, узраст, способности, социјални статус итд.);
VI-A.6	да препознаје присуство стереотипа и предрасуда код себе и код других и да се супротставља дискриминацији.
VI-A.7	да препознаје манифестацију вербалног и физичког насиља у властитом окружењу, да сагледава последице од насиља и да му се супротставља;
VI-A.8	да сагледа шта повезује, а шта разедињује људе у заједници, да изналази начине да придонесе напретку заједнице, имајући у обзир потребе и интересе свих;
VI-A.11	да примењује правила и прописе за безбедно учешће у саобраћају;
VI-A.22	да идентификује и поштује националне симболе државе Републике Северне Македоније и да манифестује осећа припадности државе,
VII-A.4	да генерише идеје и осмишљава активности које воде до производа и/или услуга.
VII-A.9	да активно учествује у тимски рад према претходно усвојеним правилима и доследним поштовањем улоге и продонеса свих чланова тима.
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
IV-Б.1	је дигитална писменост неопходна за свакодневни живот –олакшава учење, живот и рад, доприноси проширењу комуникације, креативности и иновативности, нуди разне могућности за забаву;

V-Б.1	брига о властитом телу и редовно практиковање физичких активности је важан услов за обезбеђивање физичког и менталног здравља;
V-Б.2	осазнавање властитог идентитета доприноси јачању самопоуздања и развоја личности;
V-Б.3	сопствена постигнућа и благостање у највећој мери зависе од труда који сам/сама улаже и од резултата који сам/сама постиже;
V-Б.4	сваки поступак који предузима има последице по њега/њу и/или по његову/њену околину;
V-Б.7	су иницијативност, упорност, истрајност и одговорност важне за спровођење задатака, остваривања циљева и превазилажење изазова у свакодневним ситуацијама;
V-Б.8	је интеракција са другима двосмерна – као што има право да од других тражи да му/јој буде омогућено задовољење сопствених интереса и потреба тако има и одговорност да пружи простор другима да задовоље сопствене интересе и потребе;
V-Б.9	тражење повратне информације и прихватање конструктивне критике воде ка личном напретку на индивидуалном и социјалном плану.
VI-Б.13	национални идентитет, који произилази од припадности држави Републици Северној Македонији, је битна компонента идентитета свих грађана државе.

РЕЗУЛТАТИ УЧЕЊА

Тема: ЦРТАЊЕ	
Укупно часова: 10	
Резултати учења	
Ученик/ученица биће способан/способна да:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. примењује различите подлоге, средства и материјале у цртању; 2. ствара цртеж, користећи ликовне елементе: величину, простор, тон и површину; 3. црта познате предмете, ликове и појаве из средине у којој живи и учи. 4. конструише цртеже на компјутеру. 	
Ученик/ученица ће:	
<ol style="list-style-type: none"> 5. развијати креативност преко цртања. 6. развијати и његовати хигијенско-техничке и радне навике. 	
Садржаји (и појмови)	Стандарди оцењивања

<ul style="list-style-type: none"> • Подлоге, средства и материјали за цртање и њихова употреба (папир, папир у боји, оловке, дрвене бојице, креде, масне бојице, фломастери, природни и вештачки материјали) 	<ul style="list-style-type: none"> • Користи разноврсне подлоге, средства и материјале у цртању. • Упоредује и прави разлику између цртежа према подлози, средствима и материјалима који су коришћени (употребљени). • Црта разноврсне линије са комбинирањем различитих средстава и материјала.
<ul style="list-style-type: none"> • Ликовни језик у цртању (точка, линија – тенки/дебели, долги/кратки, криви/прави, цикцак, боја, насока, форма, големина, простор – пред/зад, горе/долу, лево/десно, тон – светло/темно, површина – мазна/рапава, тврда/мека, сенчење, детаљ, интензитет, прецизност) 	<ul style="list-style-type: none"> • Објашњава цртеже преко појмова из ликовног језика. • Црта са применом ликовних елемената: величина, простор, тон и површина. • Користи разне врсте оловки за постизање прецизности у цртању. • Прави целину у цртању са употребом детаља. • Постиже ефекат светло-тамно са употребом технике Сенчење у цртању. • Конструира цртеже на компјутеру (на пример: школа, дом, омиљени лик, место становања итд.).
<p>Примери активности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученици цртају на тему <i>Киша уз помоћ</i> танких, дебелих, дугих и кратких линија. Ученик такође користи тачку као важан креативни елемент. Материјали који се користе за овај задатак су: различите дебљине оловака, угаљ и туш. • Ученици цртају танким и дебелим фломастерима на теми <i>Пут до школе</i> или <i>Пут до моје куће</i> и користе закривљене линије. • Ученици праве цртеж на тему <i>Јесење лишће</i> са различитим дебљинама оловака, угља и туша. Користе закривљене линије различите дебљине и различите дужине. • Ученици праве цртеж на тему <i>Мртва природа</i>, користећи различите величине картонских кутија као модел. Користе закривљене и равне линије различитих дебљина и различитих дужина. • Ученици праве цртеж на тему <i>Простор око мене</i> са различитим врстама линија (танке, дугачке, кратке, закривљене, праве, цик-цак), тачкама у одређеном правцу и сл. • Наставник организује игру у којој ученици користе картонске кутије различитих величина, које имају довољно простора да ученици могу ући у њих и осетити простор. Када су кутије затворене унутра је мрачно, а када су отворене светло. Ученици сами и по властитој жељи украшавају кутије уљаним бојицама примењујући ритам у линији. • Ученици цртају накит оловком и дрвеним бојицама, стварајући целину сенчењем детаља. • Ученици цртају семафор на компјутеру линијама различите дебљине. • Ученици цртају мотив од дома и/или школе од геометријских облика са контурним линијама и сенчењем. • Ученици у школском дворишту кредама у боји цртају линије различитих облика из околине и одређују појмове: <i>напред/позади, горе/доле, лево/десно</i>. 	

<p>Тема: СЛИКАЊЕ</p> <p>Укупно часова: 14</p>	
<p>Резултати учења</p> <p>Ученик/ученица биће способан/способна да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. примењује различите подлоге, средства и материјале у сликању; 2. ствара слику, користећи ликовне елементе: величина, простор, тон и површина; 3. слика предмете, ликове и појаве из средине у којој живи и учи; 4. разликује секундарне боје и изражава се креативно њима; 5. користи компјутер у сликању. <p>Ученик/ученица ће:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. развијати креативност кроз сликање; 7. развија и негује хигијенско-техничке и радне навике. 	
<p>Садржаји (и појмови)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подлоге, средства и материјали за сликање и њихова употреба (водене бојице, блок, четкице, хамер-папир, темперни бојице, пастел, колаж, палета, папир у боји, лепак, маказе, природни материјали, вештачки материјали...) • Ликовни језик у сликању (величина, простор, тон, површина, дезен) • Секундарне боје и нијансе (наранџаста, љубичаста, зелена) 	<p>Стандарди оцењивања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Користи разноврсне подлоге, средства и материјале у сликању. • Упоредује и прави разлику између слика направљених различитим средствима, материјалима и техникама. • Слика и прави колаж комбиновањем подлога, средстава и материјала. • Описује слике употребом одговарајућег ликовног језика. • Слика применом ликовних елемената: величина, простор, тон и површина. • Користи различите технике за сликање дезена. • Користи детаље у сликању и обликује целину. • Препознаје и именује секундарне боје и њихове нијансе. • Добија секундарне боје мешањем примарних боја. • Примењује секундарне боје и њихове нијансе за сликање ликова, предмета и објеката везаних за дом, школу и место становања. • Ствара колаж применом секундарних боја од природних и вештачких материјала. • Слика на компјутеру, користећи примарне и секундарне боје и њихове нијансе.

Примери активности

- Ученици цртају ватромет. Као средства изражавања користе се примарне боје, секундарне боје и површина. Како уметнички материјал користе се темпера и пастел у комбинацији. Приказани су примери из Ван Гога – **Звездано небо**.
- Ученици цртају на задату тему *Моја соба*. Секундарне боје и простор користе се као изражајна средства. Коришћен уметнички материјал – темпера и пастел у комбинацији. Приказани су примери из Ван Гога.
- Ученици цртају на задату тему *Прозор у мојој учионици*. Појам простор се учи и користе се примарне и секундарне боје. Коришћен уметнички материјал - акварели. Приказани су примери Ренеа Магрита.
- Половина ученика слика на тему *Моја школа* бојама по свом избору. Друга половина слике на истој теми, али само црном и белом бојом. Након представљања цртежа, заједно разговарају о томе како различите композиције боја преносе различите поруке.
- Ученик осликава мотив **ваза са цвећем**. Користе се: топле боје, тонови и површина као изразно средство и појам у ликовном језику. во ликовниот јазик. Коришћен уметнички материјал– темпера и пастел у комбинацији. Показују се примери из Ван Гога – **Сунцокрети**.
- Ученици цртају мотив **пролећа**. Као изражајна средства користе се хладне боје, тонови и површина. Коришћен уметнички материјал - темпера и пастел у комбинацији. Приказани су примери из Ван Гога – **Цветови трешње**.
- Ученици цртају воћне плодове. Као средства изражавања користе се следеће боје: примарне и секундарне боје, величина и облик. Коришћен уметнички материјал – акварели и пастели у комбинацији. Приказани су примери сликара Пола Сезана.
- Ученици цртају мотив **школско двориште према** властитој замисли. Секундарне боје се користе као уметнички материјал за стицање знања о појмовима: простор, површина, величина. Приказани су примери пејзажа из Сезана.
- Ученици техником *Колаж* израђују честитке са мотивима из годишњих доба од природних и вештачких материјала: маказе, лепак, конац, жица, тканина, цвеће, лишће, семе, картон итд.
- Ученици користе различите компјутерске апликације да виде како се мешају примарне боје и како се добијају секундарне боје. Затим праве компјутерску слику топлим, хладним бојама и њиховим нијансама.

Тема: **ПЛАСТИЧНО ОБЛИКОВАЊЕ И ГРАЂЕЊЕ**

Укупно часова: **5**

Резултати учења

Ученик/ученица ће бити способан/способна да:

1. Прави различите фигуре од природних и вештачких материјала за обликовање;
2. користи различите технике (сечење, лепљење, савијање, спајање, оригами итд..) у пластичном обликовању;
3. моделира тродимензионалне облике и гради различите фигуре од различитих материјала;
4. користи компјутер у пластичном обликовању и грађењу.

Ученик/ученица ће:

<p>5. развијати сензомоторне вештине;</p> <p>6. развијати креативност пластичним обликовањем и грађењем;</p> <p>7. стицати хигијенско-техничке и радне навике.</p>	
Садржаји (и појмови)	Стандарди оцењивања
<ul style="list-style-type: none"> • Подлоге, средства и материјали за пластично обликовање и грађење и њихова употреба (глина, глинамол, пластелин, брашно, тесто, природни и вештачки материјали) 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификује различита средства и материјали за обликовање, моделирање и грађење. • Разликује различите облике и грађе. • Користи и комбинира различита средства и материјале за стварање облика и грађе.
<ul style="list-style-type: none"> • Ликовни језик у пластичном обликовању и грађењу (пластично обликовање, моделирање, грађење, тродимензионални облик, величина, простор, тон, површина, облик, скулптура, фигура, макета, рециклирани/отпадни материјал, каширање) 	<ul style="list-style-type: none"> • Обликује и гради тродимензионалне грађе. • Користи компјутер у пластичном обликовању и грађењу. • Креира облик или грађу користећи ликовне елементе: величина, простор, тон и површина. • Прави разлику међу моделирања, обликовање и грађења. • Самостално обликује и гради различите фигуре од различитих материјала.
Примери активности	
<ul style="list-style-type: none"> • Ученици обликују накит користећи материјале који се могу наћи у природи. Повезаност са појмовима: облик, величина, боја и тон. • Ученици израђују украсе или украшавају бомбоне за свечану прилику, користећи различите материјале. Користи се: облик, боја и површина. • Ученици обликују животиње пластелином, глином или тестом на тему Зоолошки врт (слон, жирафа, крокодил, птица, риба, кроз које се израђују појмови: величина, облик, површина, боја) • Ученици израђују скулптуру авиона користећи нефункционалне или старе предмете, стичу знања и искуства о значењу и употребљивости предмета и повезују се са појмовима: облик, површина, величина. • Ученици, подељени у групе, граде моделе са тродимензионалним облицима на тему, <i>Мој дом, моја школа, моје место</i>, користећи ликовне , градат макети со тродимензионални форми на тема <i>Мојот дом, моето училиште, моето место</i>, користећи као ликовни материјал: картонске кутије, маказе, папир у боји, лепак и фломастере. Кроз игру ученици повезују грађење са ликовним елементима: обликом, формом, величинома, простором и површином. • Ученици каширају плодове и праве повезивање са формом, обликом, величином и др. 	

- Ученици израђују одећу за наступ од старог папира, текстила и од старог папира, текстила и коришћених врећица у боји. Схватају значење појмова: отпадни материјал, рециклажа, селекција отпада.

Тема: **ШТАМПАЊЕ И ДИЗАЈН**

Укупно часова: **7**

Резултати учења

Ученик/ученица биће способан/способна да:

1. израђује шаблоне за штампање и сам штампа комбинацијом отисака (креира шаблон/декорацију);
2. штампа помоћу компјутера и штампача;
3. израђује дезен (шаре), украс, накит и декорација, применом различитих ликовних елемената, средстава и материјала за дизајнирање;
4. дизајнира, применом компјутера и фотоапарата.

Ученик/ученица ће:

5. развијати сензомоторне вештине;
6. развијати креативност штампањем и дизајнирањем;
7. развијати и неговати хигијенско-техничке радне навике.

Садржаји (и појмови)

Стандарди оцењивања

- Подлоге, средства и материјали за штампање и њихова употреба (штампање, подлога, материјал и средства за штампање, картон-штампа, шаблон, природни и вештачки материјали, папир и штампач)

- Користи природне и вештачке подлоге, материјале и боје за штампање.
- Прави разлику и упоређује отиске, подлоге и шаблоне.
- Користи компјутер и штампач за штампање.

- Ликовни језик у штампању (печат, отисак, шара, декорација, монотипија, композиција)

- Прави шару/декорације са понављањем истих или сличних отисака.
- Примењује ликовне елементе: величина, простор, тон и површину у штампању.
- Ствара графички отисак/монотипија.
- Комбинира шаблоне и ствара различите композиције.

- Средства и материјали за дизајн и њихову употребу (папир, боје, тканина, еколошки материјали, природни и вештачки материјали, компјутер, фотоапарат, маказе, лепак)

- Идентификује и користи различита средства и материјале за дизајнирање.
- Прави разлику и упоређује дизајне према материјалима од којих су израђени.

<ul style="list-style-type: none"> • Ликовни језик у дизајну (дизајн, дезен, украс, накит, декорација, фотографија, илустрације, фротаж и др.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Дизајнира применом и комбинирањем различитих ликовних елемената и техника. • Користи компјутер у дизајнирању. • Израђује украсе, накит, декорације и дезене.
<p>Примери активности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученици дизајнирају заставу на мотив екопатрола. Користе се појмови: облик, линија и боја. Коришћени ликовни материјал – оловке и фломастери. • Ученици дизајнирају корице сликовнице. Користе се појмови: облик, боја, величина и простор, Коришћени ликовни материјал – оловка, девене бојице и фломастери. • Учениците праве илустрацију према тексту који је обрађен на предмету матерни језик. Коришћено: облик, величина и простор. Коришћени ликовни материјал – оловка и водене бојице. • Ученици дизајнирају техником <i>Колаж</i> мотива зимске одеће са различитим материјалима као што су: текстил, папир у боји и сл. Користе се појмови: облик, величина и боја. • Ученици украшавају амбалажу на тему Екостандарда уз помоћ колажа од различитих природних материјала. Користе појмове: облик, боја, тон и површина. • Ученици праве/користе шаблоне од картона и темперне бојице и штампају графике за мотив празника. Прави се повезаност са појмовима: облик, величина, боја. • Ученици користе компјутер да би дизајнирали и штампали мотив – израду календара природе према претходно датим упутствима. Прави се повезаност са појмовима: величина, облик, боја, површина. • Ученици израђују шаблоне од картона који се користе за штампање пролећне мараме – тканине како би се добила дизајнирана шара, прави се повезаност са појмовима: величина, облик, тон, површина. • Ученици штампају техником Фротаж: оловком пролазе преко листа папира испод којег су постављени различити материјали различите текстуре. Кроз ову тему прави се повезаност са појмовима: величина, облик, тон, површина. • Ученици штампају монотипију у боји или црно-бело на мотиву геометријске облике у датом ритму. 	

ИНКЛУЗИВНОСТ, РАВНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ ПОЛОВА, ИНТЕРКУЛТУРНОСТ И МЕЂУПРЕДМЕТНА ИНТЕГРАЦИЈА

Наставник обезбеђује инклузивност преко укључивања свих ученика у све активности за време часа. Притом, омогућава да свако дете буде когнитивно и емоционално ангажовано преко употребе одговарајућих прилаза (индивидуализација, диференцијација, тимски рад, саученичка подршка). При раду са ученицима са сметњама у развоју примењује се индивидуални образовни план (са прилагођеним резултатима учења и стандардима за оцењивање) и увек када је то могуће користити допунску подршку других лица (лични и образовни асистенти, образовни медијатори, татори волонтери и професионалци из школе са ресурсним центром). Редовно прати све ученике, посебно оне из рањивих група, да би се благовремено идентификовале тешкоће у учењу, да их подстиче и подржава у постизању резултата учења.

При реализацији активности наставник подједнако третира и дечаке и девојчице, при чему води рачуна о томе да им не додељује стереотипне улоге. При формирању група за рад настоји да обезбеди баланс у односу на пол. При избору допунских материјала у настави користи илустрације и примере који су полно и етнички/културно сензитивни и подстичу равноправност полова, односно промовишу интеркултурализам. Такође, наставник води рачуна о томе да се у радовима ученика не провлаче родни и етнички стереотипи.

Увек када је могуће наставник користи интеграцију активности/појмова из ликовног образовања са садржајима /стандардима других предмета при планирању и реализацији наставе. На тај начин овај наставни предмет мотивише ученике у учењу других предмета и помаже у њиховом лакшем савлађивању.

ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

Да би омогућио да ученици постигну очекиване стандарде оцењивања, наставник редовно прати и вреднује постигнућа ученика током наставе. Сакупљају показатеље о њиховим активностима, мотивисаности за ликовно стваралаштво, ангажованост ученика, посвећеност раду, индивидуални, тандемски и групни рад. О учешћу у активностима ученици добијају повратне информације којима се указује на њихову успешност у реализацији активности/задатака и дају се упутства за побољшање (формативно оценување). У том циљу наставник прати и оцењује:

- Усмени одговори на питања постављена од наставника или од саученика;

- Практичну активност за време часа (учешће у активностима);
- Израда ликовних радова (цртање, сликање, пластично обликовање и грађење, штапање и дизајн);
- Учешће у изради заједничких радова.

При праћењу постигнућа ученика, наставник треба посебно да обрати пажњу на индивидуална постигнућа сваког ученика појединачно. На крају године изводи се сумативна описна оцена постигнутих стандарда оцењивања.

Почетак имплементације наставног програма	2022/2023. година
Институција/ носилац програма	Биро за развој образовања
Сагласно члану 30, став 3 Закона о основном образовању („Службени гласник Републике Северне Македоније“ бр. 161/19 и 229/20) министар за образовање и науку доноси наставни програм из предмета <i>Ликовно образовање</i> за II разред.	бр. _____ _____ година _____